

Kinderopvang 't Hummelhuis
Sportlaan 2by
8181 BE Heerde
T (0578) 69 59 54
F (0578) 69 08 10
E info@hummelhuis.nl
I www.hummelhuis.nl

KDV KinderDagVerblijf
BSO Buitenschoolse Opvang
GOB GastOuderBureau
PSZ PeuterSpeelZaal

Voorwoord en verantwoording

Beleidsplan van Kinderopvang 't Hummelhuis. Dit plan is gericht op de leeftijd 4 tot en met 12 jaar. Genaamd Buitenschoolse Opvang (oftewel BSO)

Waarom een pedagogisch beleidsplan?:

- Ouders hebben het recht van te voren te weten hoe er met hun kinderen om zal worden gegaan op de BSO. Middels dit beleidsplan kunnen zij hier inzicht in krijgen.
- Toekomstige medewerkers van de BSO kunnen tijdens de sollicitatieprocedure bekijken of ze achter het beleid en werkwijze van kinderopvang 't Hummelhuis staan.

Kinderopvang 't Hummelhuis biedt met de BSO een zinvolle en prettige vrijetijdsbesteding aan kinderen. Buitenschoolse opvang is een voorziening tussen school en thuis voor kinderen van 4 tot 13 jaar (basisschoolleeftijd). Kinderopvang 't Hummelhuis biedt opvang voor en na schooltijd en in de schoolvakanties. Door gebruik te maken van de BSO kunnen ouders werk of studie combineren met hun schoolgaande kinderen.

Met het op papier zetten van onze visie, de uitgangspunten en de doelen wordt kwaliteit nagestreefd. Het maakt het pedagogisch handelen voor alle betrokkenen inzichtelijk en versterkt de professionaliteit. Het pedagogisch beleidsplan biedt de kaders die richting geven aan het concrete handelen in de dagelijkse praktijk.

Het pedagogisch beleidsplan is echter geen starre methode, maar is altijd in beweging. Opvoedkundige inzichten veranderen, maar ook de samenstelling van het team of de wensen van ouders kunnen aanpassingen van het pedagogisch beleid tot gevolg hebben.

Binnen het hele team van de BSO staat 4 keer per jaar het pedagogisch beleidsplan op de agenda van de teamvergadering. In deze vergaderingen bespreken we verschillende punten uit ons pedagogisch beleidsplan.

Aan de hand van beelden uit de praktijk wordt stilgestaan bij de 4 pedagogische competenties “persoonlijke competentie”, “sociale competentie”, “emotionele veiligheid” en “normen, waarden en cultuur”. Al deze competenties worden ook beschreven in dit pedagogisch beleidsplan.

Voor alle beleidsplannen en protocollen geldt dat deze voor ouders desgewenst ter inzage liggen op kantoor.

Tot slot nog 3 kanttekeningen:

- Waar we spreken van ouders bedoelen we ouder(s)/verzorger(s) van de kinderen.
- Waar we spreken over hij, kunt u ook lezen zij
- Waar we spreken over de BSO, kunt u ook lezen de Buitenschoolse Opvang, Voorschoolse opvang, Naschoolse Opvang of Vakantieopvang.

1. Pedagogische visie en de rol van de pedagogisch medewerkers

Onze visie op de ontwikkeling van kinderen

Ontwikkeling betekent letterlijk vooruitgang/groei.

Wij gaan ervan uit dat ieder kind de drang in zich heeft om zich te ontwikkelen en dat doet op zijn eigen manier, in zijn eigen tempo en op basis van aanleg en temperament.

Een kind ontwikkelt zich op verschillende gebieden:

- Lichamelijke/motorische ontwikkeling
- Geestelijke/verstandelijke ontwikkeling
- Sociale ontwikkeling
- Emotionele ontwikkeling
- Taalontwikkeling

De ontwikkeling van het kind wordt door vele factoren beïnvloed: door aanleg, persoonlijke geschiedenis, directe omgeving, maatschappelijke verbanden en de grote maatschappij.

De BSO is een van de maatschappelijke verbanden en wij zijn dan ook van mening dat wij een bijdrage kunnen leveren aan de algehele ontwikkeling (dus op alle verschillende ontwikkelingsgebieden) van het kind, daar wij ook medeopvoeders zijn.

Het belangrijkste dat kinderen nodig hebben om zich te kunnen ontwikkelen is vertrouwen, in zichzelf en in anderen.

Voorop staat dat een kind mag zijn zoals het is; dat er respect is voor de eigenheid van ieder kind.

Onze visie op opvoeden

Opvoeden is een doelbewuste activiteit van de opvoeder om een onvolwassene te helpen volwassen te worden. De rol van de volwassenen is er op gericht om het kind te ondersteunen, een duwtje in de rug te geven en zijn (zelf)vertrouwen te stimuleren, zodat hij zelfstandig door het leven leert gaan. De ondersteuning die een kind nodig heeft, verandert naarmate hij groter en zelfstandiger wordt. Geleidelijk aan gaat het kind steeds meer zelf ondernemen.

Wij vinden het hierbij belangrijk:

- Dat wij de kinderen de ruimte geven voor hun ontdekkingsdrang.
- Dat wij inspelen op hun steeds groter wordende behoefte aan informatie.
- Dat wij de inhoud van de ondersteuning steeds aanpassen aan het ontwikkelingsstadium van het kind.

De pedagogisch medewerkers van de BSO zijn deskundig op het gebied van de opvoeding en verzorging van kinderen. Zij zorgen voor een breed en gevarieerd aanbod van activiteiten waarin elk kind van de groep gerespecteerd wordt.

Onze visie op buitenschoolse opvang:

De BSO is een verantwoorde en plezierige aanvulling op de opvoeding van thuis.

Dit wordt bereikt door:

- Het contact met andere kinderen;
- Het activiteitsaanbod;
- De ruimten van de BSO: veilig en uitdagend;
- Het contact met meerdere, vaste en deskundige volwassenen.

De BSO neemt de verantwoordelijkheid op zich om op een positieve manier bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen.

Pedagogisch medewerkers kunnen kinderen op diverse manieren ondersteuning bieden bij hun ontwikkeling:

- Emotioneel ondersteunen. Laten merken dat je betrokken bent bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren. De pedagogisch medewerker biedt emotionele ondersteuning door bijvoorbeeld te troosten, oogcontact te maken, toe te lachen, belangstelling te tonen, uit te lokken, aan te moedigen en te prijzen. Kinderen kunnen ook door het contact met andere kinderen emotionele ondersteuning ervaren.
- Respect voor autonomie. Ruimte geven aan de kinderen voor eigen initiatieven, ideeën en wensen, en hier positief op ingaan. De pedagogisch medewerker respecteert de autonomie van het kind door hem zoveel mogelijk gelegenheid te geven om zelf op onderzoek uit te gaan en hem te respecteren in wie hij is, in wat hij zelf onderneemt en in de keuzes die hij maakt.
- Structuur bieden en grenzen stellen. Houvast geven door ervoor te zorgen dat de situatie duidelijk is en blijft voor de kinderen. Kinderen ruimte geven om zelf dingen te doen betekent natuurlijk niet dat kinderen alles mogen. Regels worden samen met de kinderen vastgesteld. Regels zijn nodig omdat kinderen met elkaar de ruimte gebruiken.
- Informatie en uitleg geven. Vragen serieus nemen en aansluiten bij de behoefte, het niveau en de belevingswereld van de kinderen. Een kind heeft informatie en uitleg nodig om de wereld te leren begrijpen.

Ons pedagogisch doel:

Wij willen kinderen opvoeden, begeleiden en een klimaat voor hen scheppen, waarin zij verder geholpen worden met hun ontwikkeling tot evenwichtige en zelfstandige mensen, waarin ze kunnen leren

om respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen, op te komen voor zichzelf, zelfstandig te zijn en sociaal vaardig.

Wij streven er naar een sfeer te creëren waarin de kinderen zich veilig en prettig voelen, leren vertrouwen te hebben in eigen kunnen.

Onze pedagogische uitgangspunten:

- De BSO is een voorziening waar schoolkinderen een deel van hun tijd doorbrengen. Het gaat om de tijd die ze vrij zijn van school, vrije tijd dus.
- De BSO biedt kinderen een pedagogisch verantwoord en veilig onderkomen in een huiselijke sfeer.
- Kinderen staan centraal. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen geborgenheid en veiligheid (basis voor zelfvertrouwen) en uitdaging (basis voor zelfstandigheid).
- Binnen de BSO heeft ieder kind recht op individuele aandacht en zorg, waarbij het belang van de groep als geheel in het oog gehouden wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep, zoals de groep niet mag lijden onder het individu.
- De kinderen hebben binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de BSO een grote keuzevrijheid in spel- en contact situaties en dat er voldoende ruimte is om buiten te spelen.
- Elk kind is een uniek individu en moet als zodanig geaccepteerd, gewaardeerd en gerespecteerd worden, want zo kunnen zij zich ontwikkelen in hun eigen tempo.
- Wij nemen niet de opvoeding van het kind over van de ouders, maar beschouwen onszelf wel als medeopvoeders.
- Het is belangrijk dat ouders ervan overtuigd zijn dat de BSO een goede plaats is voor hun kind.
- Binnen de BSO kunnen kinderen van elkaar leren, ontwikkelen ze een saamhorigheidsgevoel en leren rekening te houden met elkaar.

2. Basisvoorwaarden

Om de genoemde doelstellingen te verwezenlijken is het noodzakelijk dat aan een aantal basisvoorwaarden wordt voldaan. Dit zijn allemaal aspecten die te maken hebben met de fysieke en geestelijke veiligheid van het kind.

- Fysieke veiligheid houdt in dat de inrichting van het gebouw en de speel- en leefmaterialen veilig zijn en dat er maatregelen getroffen zijn voor hygiëne en veiligheid. (zie hiervoor ook hoofdstuk 2.6 en bijlage 1). Wij zijn ons er van bewust dat de zorg voor fysieke veiligheid soms de drang naar zelfstandigheid en vrijheid in de weg staat.
- Geestelijke veiligheid houdt in dat het kind zich veilig voelt in de groep, bij de pedagogisch medewerkers en in de dagelijkse gang van zaken.

2.1 De ruimte

De BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis is gevestigd aan de Sportlaan te Heerde, aan de Griftstaat te Heerde, aan de Fazantstaat te Wapenveld en aan de Beatrixstraat te Hoorn.

De ruimten binnen de BSO bieden voldoende speelmogelijkheid. Er is een huiskamergedeelte en een groeps gedeelte aanwezig. De ruimten voldoen beide aan de eisen die de GGD stelt.

De BSO maakt veel gebruik van de buitenspeelplaats, de deuren zullen regelmatig open staan zodat kinderen zelfstandig naar buiten kunnen. De kinderen blijven op het terrein van de BSO.

De ruimte moet veiligheid en rust garanderen, ze moeten gezellig, vertrouwd en uitnodigend zijn. Ze hebben als doel de zelfstandigheid van de kinderen te vergroten, bewegingsvrijheid en uitdaging te bieden, maar ook de mogelijkheid te geven om zich terug te trekken. Deze doelstellingen worden gerealiseerd door:

- Een sfeervolle, kindvriendelijke inrichting en aankleding van de diverse groepsruimten.
- Inventaris af te stemmen op de behoeften van de kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar.
- Overzichtelijke schone ruimten creëren, zodat pedagogisch medewerkers goed overzicht houden op de kinderen, zonder dat kinderen zich gecontroleerd voelen.
- Binnen de beschikbare ruimten verschillende hoeken creëren.

2.2 De groepsindeling en groeps grootte

De BSO kent 1 groep van maximaal 30 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar (basisschoolleeftijd). Indien er meer dan 20 kinderen aanwezig zijn wordt de groep opgedeeld in stamgroepen. Kinderen van 4 tot 8 jaar gaan dan apart van de oudere kinderen eten en drinken. Kinderen verlaten de stamgroep als het tafelmoment voorbij is. Ze mogen zich dan voegen bij de oudere kinderen.

Binnen de BSO worden kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar samen opgevangen. Dit heeft een aantal voordelen:

- Jonge kinderen kunnen worden gestimuleerd in hun spel door oudere kinderen.
- Oudere kinderen kunnen hun zorgzaamheid ontwikkelen voor jongere kinderen.
- De kinderen kunnen gedurende de hele opvangperiode in dezelfde groep blijven
- Kinderen uit 1 gezin kunnen bij elkaar in de groep.

Er zijn ook nadelen aan het grote leeftijdsverschil. De jonge kinderen kunnen het spel van de oudere kinderen storen of de oudere kinderen kunnen te overheersend zijn in de groep. De pedagogisch medewerkers zorgen er voor dat iedereen binnen de groep voldoende ruimte krijgt.

2.3 Opleiding pedagogisch medewerkers

Op de BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis werken 7 pedagogisch medewerkers in vast dienstverband. Zij beschikken over één van de in de CAO Kinderopvang genoemde opleidingseisen.

Ziekte en verlof van de vaste pedagogisch medewerkers wordt zoveel mogelijk opgevuld door vaste invalkrachten, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met "bekende" gezichten voor de kinderen. Wij proberen voor de kinderen en hun ouders zoveel mogelijk vaste en vertrouwde gezichten op de groep te hebben.

2.4 Leidster-kind ratio

“Kinderopvang ‘t Hummelhuis houdt zich aan de regels van de gemeentelijke verordening wat betreft de leidster-kind ratio.

Dit betekent dat wij ons houden aan de volgende regels:

- één pedagogisch medewerker per tien (aanwezige) kinderen.
- Als er kinderen in de leeftijd van 4-8 jaar in de stamgroep zitten geldt een maximale stamgroep-grootte van twintig kinderen. Bij stamgroepen die uitsluitend uit kinderen van 8-12 jaar bestaan geldt dat in de leidster-kind ratio in plaats van een beroepskracht een extra volwassene als derde beroeps-kracht kan worden ingezet (bijvoorbeeld dertig kinderen met twee pedagogisch medewerkers en een extra volwassene, die meewerkt in het primaire proces). Bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen besteedt de houder in het pedagogisch beleidsplan aantoonbaar extra aandacht aan de om-gang met de stamgroep.
- De kinderen kunnen bij activiteiten de stamgroepen verlaten; dan wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. De op de locatie aanwezige pedago-gisch medewerkers houden zich bezig met taken die direct met de kinderen te maken hebben.
- Voor buitenschoolse opvang kunnen ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch medewer-kers worden ingezet dan volgens de leidster-kind ratio is vereist, maar ook nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers.

Daarnaast is er op de BSO plaats voor 2 stagiaires. De BSO werkt met een stagebeleid, dat desgewenst ter inzage ligt bij de BSO.

Wanneer het op de BSO locatie Griftstraat voorkomt dat er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is in het gebouw, is het zo geregeld dat ofwel op kantoor een stafmedewerker aanwezig is, ofwel dat er een “achterwacht” opgeroepen kan worden in geval van een calamiteit. Er hangt een lijst met de telefoonnummers van deze achterwachten op een centrale plaats in de groepsruimte en op kantoor.

2.5 Vervoer van school naar de BSO

De BSO van Kinderopvang ‘t Hummelhuis heeft een contract met taxibedrijf Vitax te Heerde. Kinderen worden door Vitax opgehaald van school en naar de BSO gebracht.

Het taxibeleid ligt ter inzage op kantoor.

Ouders die hun kind aan ons toevertrouwen, moeten het vertrouwen hebben dat het schoolvervoer op een goede, verantwoorde manier zal plaatsvinden.

2.6 Hygiëne en veiligheid

Om zich optimaal te kunnen ontwikkelen, is een veilige en schone ruimte voor ieder kind van groot

belang. We onderscheiden veiligheid en hygiëne ten opzichte van de kinderen, de pedagogisch medewerkers, het gebouw en de inventaris.

Zie bijlage 1: lijst van maatregelen m.b.t. hygiëne en veiligheid

2.7 Het wenbeleid

Het zich willen hechten van kinderen is aangeboren. Vanuit een goede gehechtheidrelatie ontwikkelt het kind vertrouwen in zichzelf en in zijn omgeving. Dit gevoel van veiligheid en geborgenheid stimuleert het kind om de wereld om zich heen te verkennen en te ontdekken. Het vormt de basis voor zelfstandigheid.

Om een basis te leggen voor een vertrouwensrelatie tussen kinderen, ouders en de BSO. Het is belangrijk dat kinderen een keer komen 'oefenen' op de BSO. Wanneer op de BSO is een samenspel tussen kind, pedagogisch medewerkers en ouders.

2.8 Regelmaat

Ondanks de grote mate van zelfstandigheid van de kinderen van de BSO, vinden wij het belangrijk dat er wel een vaste regelmaat is voor de kinderen.

Daarom werken wij binnen de groep met een "dagritme". Voor de meeste kinderen is het belangrijk om te weten waar ze aan toe zijn, zodat ze zich veilig kunnen voelen. Een vast dagritme biedt het kind houvast.

3. Vrije tijd, spelen en activiteiten

3.1 Vrije tijd

Vrije tijd wordt het gekenmerkt door het speelse, het niet functionele bezig zijn. Kenmerken van vrije tijd zijn:

- Bezig zijn is belangrijker dan presteren en dat kinderen spelen en daaraan plezier beleven is belangrijker dan wat ze daarbij leren.
- Op school zijn de activiteiten doelgericht, maar in hun vrije tijd bepalen kinderen zelf wat zij doen, hoe zij dat doen en met wie. Dit sluit niet uit dat kinderen, vooral in de vakantieperioden, ook behoefte kunnen hebben aan georganiseerde activiteiten.
- De sociale contacten van de kinderen zijn belangrijker dan het product van een activiteit; Zij leren in deze contacten spelenderwijs een aantal dingen die van invloed zijn op hun persoonlijkheidsontwikkeling (sociaal inzicht, overleg, sociale vaardigheden)

Kinderen mogen op de BSO de wijze waarop ze hun vrije tijd besteden zelf bepalen. Het kind is vrij om wel of niet mee te doen aan een bepaald spel of activiteit. De houding van de pedagogisch medewerker is uitnodigend; Ze probeert met enthousiasme en een interessant aanbod de nieuwsgierigheid van het kind te prikkelen.

Het is van belang dat er een goede balans is in het aanbod tussen de georganiseerde activiteiten en vrij spel. Te veel georganiseerde activiteiten betekent dat een kind niet meer leert om zichzelf te vermaken. Anderzijds is het aanbod van uitsluitend vrij spel te weinig uitdagend voor de meeste kinderen. Ze willen juist iets nieuws leren en hun vaardigheden oefenen.

3.2 Spelen

3.2.1 Spelen

Spelen en kinderen horen bij elkaar. Spel is een essentieel aspect van de ontwikkeling van het kind. Door middel van spel kan een kind zich op alle niveaus ontwikkelen. Spelenderwijs ontdekt het kind allerlei mogelijkheden met betrekking tot zichzelf, het speelgoed en zijn omgeving.

Wat vinden wij belangrijk om goed te kunnen spelen?

- Een ontspannen sfeer tussen de pedagogisch medewerkers onderling en tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen, zodat een kind zich veilig kan voelen.
- Er moet tijd zijn om individueel te kunnen spelen (vrij spel) en er moet daarnaast ook tijd zijn om begeleid te spelen (bijvoorbeeld groepsactiviteiten). Daarin moet een evenwicht gevonden worden.
- Een kind moet in zijn eigen tempo kunnen spelen. Hij/zij moet zichzelf kunnen zijn.
- De ruimte moet geschikt zijn om goed en veilig te kunnen spelen.
- Het spelaanbod moet volledig en gevarieerd zijn. Het moet aansluiten bij de leeftijd van het kind en moet de verschillende ontwikkelingsaspecten bevorderen.

In de vakantieweken stellen de pedagogisch medewerkers een vakantieprogramma vast aan de hand van een thema, welke op diverse manieren wordt uitgewerkt met en door de kinderen.

3.2.2 Buiten spelen

De BSO biedt kinderen vaak de mogelijkheid om buiten te spelen.

Buiten spelen is voor kinderen heel belangrijk. Het buiten spelen biedt meer vrijheid op verschillende gebieden:

- Kinderen wisselen buiten gemakkelijker van activiteit en nemen initiatief tot gebruik van ander materiaal. Het gebruik van de buitenspeelruimte is minder gestructureerd en kinderen hebben meer de ruimte zich te ontplooiën. Ze kunnen buiten hun energie kwijt. Ze kunnen zich uitleven en ontladen.
- Het contact met andere kinderen kan vrijer zijn, de kinderen hebben volop de mogelijkheid om sociale contacten aan te gaan en zelf problemen op te lossen. (sociale ontwikkeling).
- Buiten spelen betekent ook dat kinderen in contact komen met natuurverschijnselen zoals de zon, de natuur, planten en dieren, vogels en insecten en met de wisseling van de seizoenen. Dit heeft op kinderen een uitdagende werking. Ze ontdekken steeds weer nieuwe dingen tijdens het buiten spelen.

3.2.3 Spelmateriaal

Door de aanwezigheid van bewegings- en zintuiglijk materiaal, van constructie- en expressiemateriaal in de BSO, komt het kind tot verschillende spelvormen.

Bij de aanschaf van spelmateriaal voor de BSO letten we er op dat alle facetten van de ontwikkeling van kinderen aan bod komen en dat er rekening gehouden wordt met de behoeften van de kinderen in verschillende leeftijden.

3.3 Activiteiten

3.3.1 Creatieve activiteiten

Creativiteit is de aandrang en de vaardigheid om nieuwe dingen tot stand te brengen.

Om creatief te zijn moet je flexibel kunnen denken en dat heeft een positieve invloed op de cognitieve ontwikkeling. Een kind kan in zijn creatieve activiteiten ook bijvoorbeeld emoties kwijt. Door kinderen de vrijheid te geven binnen de creatieve activiteiten en de mogelijkheid te bieden tot experimenteren komen kinderen tot nieuwe inzichten en een bredere kijk op de wereld om hen heen.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Bij het begeleiden en stimuleren van de creatieve ontwikkeling hebben pedagogisch medewerkers ook oog voor het emotionele aspect.
- Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de creatieve activiteiten aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Pedagogisch medewerkers bieden kinderen verschillende creatieve activiteiten aan:
 - o Beeldende expressie
 - o Bewegingsexpressie
 - o Muzikale expressie
 - o Verbale expressie

3.3.2 Muziek, lezen en voorlezen

Er is aandacht voor muziek en lezen op de BSO. Muziek en lezen hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van een kind ze bevorderen de onderlinge verbondenheid tussen kinderen en versterken het vertrouwen tussen kind en pedagogisch medewerker. Muziek maken, luisteren naar verhalen en kijken naar plaatjes vergroten de bewustwording van het kind. Kinderen leren hun gevoelens te verwerken, hun denkwereld en fantasie verbreden zich. Verder is het gunstig dat de sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd. Kinderen die bewegen en dansen op muziek ontwikkelen hun motoriek en hun gevoel voor maat en ritme. Muziek en lezen verscherpen het luister- en concentratievermogen.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Er wordt regelmatig met de kinderen gedanst op muziek.
- Pedagogisch medewerkers lezen regelmatig voor aan de kinderen.
- De BSO heeft een lidmaatschap bij de bibliotheek.
- Er wordt (sinds januari 2009) nauw samengewerkt met Muziekvereniging Wilhelmina.

3.3.3 Computer- en televisiegebruik

Op de BSO is een computer en televisie aanwezig. De pedagogisch medewerkers gaan bewust om met

het gebruik van deze media. Hierbij maken zij gebruik van de volgende uitgangspunten:

- De TV, video en computer worden in principe niet gebruikt als zoethoudertjes of uit gemak.
- De pedagogisch medewerkers bepalen op welk tijdstip de computer of TV aan mag en hoe lang er gekeken wordt.
- De pedagogisch medewerkers houden in hun keuze van spelletjes en films rekening met het verschil in leeftijd.

3.3.4 Overige activiteiten

Uitstapjes

Pedagogisch medewerkers zetten naast de hierboven genoemde activiteiten ook andere activiteiten op touw. Af en toe worden er ook uitstapjes georganiseerd naar bijvoorbeeld de bibliotheek, de speeltuin, de markt en kinderen kunnen regelmatig naar het bos.

Deze activiteiten bevorderen het groepsgevoel en maken de wereld van het kind groter. Het is belangrijk dat de kinderen dingen doen die aansluiten bij hun ontwikkelingsniveau, dat ze genieten van het moment, dat ze plezier hebben en hun emoties kunnen delen.

Feestdagen

Op de BSO wordt ook aandacht besteed aan feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis en Pasen.

Verjaardagen

Van de verjaardag van een kind maken de pedagogisch medewerkers een bijzondere gebeurtenis. Het kind wordt uitgebreid in het zonnetje gezet. De jarige mag op de stoel staan en er wordt voor hem/haar gezongen. En net als op school mag de jarige ook hier trakteren.

Feestweek

Een week in het jaar organiseren KDV en BSO samen de feestweek. Hierin worden de verjaardagen van alle pedagogisch medewerkers gevierd. Alle activiteiten staan dan in het teken van feest/verjaardag.

3.4 Kinderinspraak

Kinderinspraak vergroot de betrokkenheid en het verantwoordelijkheidsgevoel. Daarnaast vergroot het de kans dat activiteiten en het materiaal beter aan de wensen voldoen. Kinderinspraak is een uiting van respect voor de mening van kinderen.

Als kinderen betrokken worden bij wijzigen en opstellen van regels dan houden ze zich er beter aan en spreken ze er elkaar op aan. Het is een stimulans voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden want ze leren onder andere onderhandelen en compromissen sluiten.

Het is niet alleen goed voor kinderen. Het geeft de volwassenen namelijk ook inzicht in de belevingswereld van de kinderen. Jonge kinderen kunnen hun ideeën en wensen niet altijd concreet verwoorden. De pedagogisch medewerkers letten op hun signalen.

4. De ontwikkeling van kinderen van 4 tot 13 jaar

4.1 Algemeen

En ineens gaat het allemaal heel snel. Een kind groeit uit van een kleuter tot een schoolkind en dat gaat gepaard met een hele snelle ontwikkeling op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Want er zit een heel groot verschil tussen een 4-jarig kind dat net naar de basisschool gaat en een 12-jarig kind dat de basisschool alweer verlaat.

Op de BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis kan de pedagogisch medewerker deze ontwikkeling van het kind positief beïnvloeden door er voor te zorgen dat het kind zich thuis voelt. Vanuit deze positieve sfeer kan het kind zijn natuurlijke behoefte en nieuwsgierigheid aanwenden om zijn eigen mogelijkheden verder te ontwikkelen. Zo komt het kind tot nog meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Voorwaarde hiervoor is dat een kind zich veilig en vertrouwd voelt en weet dat de volwassene beschikbaar is, als het kind deze nodig heeft. Daardoor krijgt het kind zelfvertrouwen en respect, wat kan leiden tot een optimale ontwikkeling in de verschillende ontwikkelingsgebieden:

4.2 Lichamelijke ontwikkeling

Binnen de lichamelijke ontwikkeling brengen we het volgende onderscheid aan:

- Grove en fijne motoriek (4.2.1)
- Seksuele ontwikkeling (4.2.2)

4.2.1 Motoriek

Belangrijk is de ontwikkeling van de grove motoriek. Kinderen kunnen niet lang stil zitten (moeten dat op school ook al de hele dag), en moeten daarom ook voldoende bewegingsmogelijkheden krijgen. De grove motoriek loopt altijd vooruit op de fijne motoriek.

Rond het vijfde jaar gaat ook de fijne motoriek heel hard vooruit. Ze hoeven steeds minder geholpen te worden bij het spelen, eten en aankleden. Rond een jaar of 7 hebben de kinderen de meeste motorische vaardigheden wel onder de knie. De vaardigheden die ze daarna leren hebben meer te maken met een toenemende lichaamskracht en veranderende lichaamsverhoudingen dan met de ontwikkeling van de spieren.

Wanneer de puberteit intreedt (ergens tussen de 10 en 13 jaar), verandert er ineens weer heel veel in lichamenlijk opzicht. Qua lengte (slungeligheid), vormen (meisjes krijgen borsten, worden ongesteld etc), beharing etc. Kinderen kunnen hierdoor futloos en humeurig worden en weten zich vaak geen raad met hun lichaam en gevoelens.

4.2.2 Seksuele ontwikkeling

Onder seksualiteit kun je alle gevoelens en gedragingen verstaan die te maken hebben met je eigen lichaam en dat van een ander. Dit veroorzaakt speciale (opgewonden, prettige) gevoelens bij jezelf en

bij de ander

Kinderen komen dagelijks, via de media, ervaringen thuis of op straat in aanraking met positieve en negatieve aspecten van relaties en seksualiteit. Logisch dat ze daar op een gegeven moment ook over gaan praten en er vragen over gaan stellen. Maar daar moet dan wel ruimte voor zijn en er moet geen taboe op dit onderwerp liggen. Daarnaast vraagt ook de ontwikkeling van de eigen seksualiteit van kinderen aandacht. Een goede begeleiding en stimulering kan voorkomen dat kinderen moeite krijgen met de eigen seksualiteitsbeleving, met hun zelfbeeld, en met hun vermogen intieme relaties met anderen aan te gaan.

Seksualiteit is voor kinderen een normaal onderdeel van het leven. Daardoor stellen ze over seksualiteit net zo gemakkelijk vragen als over een ander onderwerp dat ze op dat moment interesseert. Je ziet dat seksualiteit pas beladen voor kinderen wordt door de negatieve reacties van volwassenen. Door uit te leggen waarom iets niet mag maak je er geen taboe van.

Jonge kinderen uiten zich veel met hun lichaam en hebben een grote behoefte aan knuffelen en geknuffeld worden. Langzaam wordt het hen duidelijk dat ze een jongen of een meisje zijn, wat nieuwsgierigheid met zich meebrengt naar de lichamen van anderen. Ook blijkt in hun spel dat ze zich steeds meer gaan bezig houden met sekserollen en dat ze zich hierbij oriënteren op het rolgedrag van volwassenen (vadertje-moedertje). Langzamerhand ontwikkelen ze ook een bepaald schaamtegevoel. Daarnaast gebruiken ze graag vieze woorden en schuttingtaal.

Naarmate het schoolkind ouder wordt zal hij of zij zich steeds meer gaan identificeren met de eigen sekse. Soms betekent dit ook dat ze zich gaan afzetten tegen de andere sekse. Deze voortgaande ontwikkeling brengt vaak een rijke fantasie over seks van volwassenen met zich mee. Vies, eng en stiekem zijn reuze spannend.

4.3 Emotionele ontwikkeling

Als gevolg van een toenemend ik-besef worden kinderen zich bewust van de eigen kwetsbaarheid. Door kinderen de gelegenheid te geven gevoelens en gedachten te uiten, er met elkaar over te praten, leren ze met hun eigen gevoelens en gedachten om te gaan. Kleuters zijn meestal nog te zeer op zichzelf gericht om zich in te kunnen leven in anderen. Ze gaan ervan uit dat de ander net zo denkt en voelt als zij. Voor kinderen van 4 tot ca. 6 jaar speelt fantasiespel een belangrijke rol. Hiermee kan het kind oefenen om met emoties om te gaan.

Wanneer kinderen ouder worden gaan ze steeds nadrukkelijker reflecteren op zichzelf: mogelijkheden, beperkingen, kenmerken, wensen, gevoelens en eigenschappen. Aanvankelijk zijn stemmingswisselingen nog heel gewoon, maar langzamerhand worden kinderen evenwichtiger. Ze leren steeds beter rekening te houden met de ander. Soms ontstaat de neiging stoer te doen of indruk te maken, dit alles heeft te maken met het verwerven van een plaats of status binnen een groep.

Zodra de kinderen de pubertijd naderen verandert er, naast lichamelijke veranderingen, ook heel wat op het hormonale vlak. Dit zorgt vaak voor een tijdelijke emotionele instabiliteit en verminderd zelfvertrouwen. Hierdoor is extra aandacht gewenst voor het zelfbeeld en het omgaan met verschillende gevoelens.

Het is belangrijk te werken aan zelfvertrouwen. Een kind dat zelfvertrouwen heeft, is minder snel van slag en kan op een gezonde manier met zijn emoties omgaan.

4.4 Sociale ontwikkeling

Een kleuter is een heel sociaal wezen en zoekt vaak geborgenheid. Hij is nog erg afhankelijk van volwassenen en hangt vaak aan bepaalde personen.

Vanaf 4 jaar begint de sociale oriëntatie. Kinderen leren luisteren naar elkaar, wachten op elkaar, vertellen over eigen ervaringen, gaan samenwerken en leren geven en nemen.

Vanaf een jaar of 6 richt een kind zich al steeds minder op zichzelf en steeds meer op anderen. Ze krijgen vriendjes, worden zelfstandiger en leren zich aan afspraken te houden. Ze ontwikkelen een positief en negatief zelfbeeld. Heel belangrijk hierbij is of hij/zij zich in de groep geaccepteerd voelt. Kinderen willen er graag bij horen en zich geborgen voelen. De groep geeft ook een bepaalde druk, die soms groot kan zijn.

Ook conflicten zijn aan de orde van de dag. Door de voortgaande sociale ontwikkeling wordt een belangrijke vooruitgang geboekt in het leren omgaan met conflicten. Deze vooruitgang is mogelijk omdat kinderen in toenemende mate in staat zijn zich te verplaatsen in de gevoelens, wensen, opvattingen en de situatie van anderen (het kind ontwikkelt empathie).

Vanaf een jaar of 9 beschikt een kind over het sociale begrip en de sociale vaardigheden die noodzakelijk zijn om zich in de maatschappij te kunnen handhaven.

Naarmate het kind ouder wordt zal het steeds meer een toenemende behoefte hebben aan zelfstandigheid, privacy, een eigen mening en verantwoordelijkheid.

4.5 Cognitieve ontwikkeling

Op school leert het kind een aantal nieuwe vaardigheden zoals: lezen, spellen, schrijven en rekenen. Voordat een kind deze zaken kan leren, moet aan een aantal voorwaarden voldaan zijn. Het kind moet zich kunnen concentreren, kunnen luisteren, beschikken over een voldoende taalschat en het moet kunnen analyseren. In de eerste levensjaren wordt hiervoor al een basis gelegd. Op school leert een kind in toenemende mate zelfstandig taken uit te voeren en problemen zelf op te lossen.

Omdat kinderen op school heel erg bezig zijn met het “leren”, moet er juist op de BSO ruimte zijn om te ontspannen.

4.6 Taalontwikkeling

Een kind van 4 jaar kan bijna altijd al verstaanbaar spreken. Woorden worden steeds beter uitgesproken en zinnen worden steeds ingewikkelder.

In deze leeftijdsfase gaat het kind ook besef krijgen dat het door de taal achter bepaalde dingen kan komen door veel te vragen. Kinderen beginnen vaak met het schrijven van hun naam, maar deze ont-

wikkeling verloopt heel snel. Aan het eind van groep 3 kunnen kinderen vaak al behoorlijk lezen en ook al veel schrijven.

4.7 Overige aspecten m.b.t. de ontwikkeling

4.7.1 Persoonlijkheidsontwikkeling

Kinderen van 4 jaar zijn nog steeds bezig met de ontwikkeling van de psychische onafhankelijkheid. Het kind begint te beseffen wat wel en wat niet mag.

Het innerlijk geweten begint vorm te krijgen, het komt in de plaats van het geweten van de ouders. Hierbij is het belangrijk dat het kind begeleiding krijgt; er moeten duidelijke grenzen zijn.

Een kind van 4 weet ondertussen tot welke geslacht hij behoort en ontwikkelt het vermogen om buiten het eigen ik te treden, om zich in een ander in te leven.

Kinderen vanaf 6 jaar richten zich steeds meer op de buitenwereld. Ze leven in de realiteit en beseffen dat er een verschil is tussen wat je denkt en wat je voelt. Ze realiseren zich steeds meer dat een ander kind of een volwassene andere gevoelens heeft, andere gedachten, andere ervaringen en andere mogelijkheden.

Een kind gaat zich vergelijken met een ander en zijn eigen persoonlijkheid tekent zich daarbij steeds duidelijker af. Zelfkennis komt tot stand door het beeld dat anderen hem voorhouden, maar dromen en fantasieën dragen ook bij aan het zelfbeeld. De reacties uit de omgeving hebben invloed op dit proces. Het is belangrijk om dingen die een kind goed kan te benadrukken, hiermee versterk je zijn persoonlijkheid. Kinderen met een andere culturele achtergrond moeten respect voelen voor hun eigen cultuur.

Vanaf een jaar of 9 is het geweten een deel van de persoonlijkheid geworden en een kind houdt zich aan de gangbare normen en waarden.

4.7.2 Eigenwaarde

Belangrijk in deze fase is het gevoel van eigenwaarde. Elk kind vindt het leuk om complimenten te krijgen, erbij te horen en anderen te helpen. Hij wil laten weten wat hij waard is. Er ontstaat langzamerhand verantwoordelijkheidsbesef. Een kind leert stap voor stap zijn verantwoordelijkheid te dragen.

4.8 Het volgen van de ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers proberen een goed beeld te krijgen van de kinderen door hen te observeren, regelmatig en op verschillende momenten. Hierbij komen de verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod. Wanneer er iets opvalt aan een kind dan wordt dit in eerste instantie aan de ouders gemeld. Daarnaast wordt dit ook besproken met de naaste collega's en in het teamoverleg, tijdens de kindbesprekingen.

Daarna wordt, als dit nodig is, in overleg met de ouders bekeken welke aanpak voor hun kind het beste zou werken of dat er wellicht hulp "van buitenaf" gezocht moet worden. Het initiatief hiervoor ligt bij de ouders. Als de ouders zelf vragen of twijfels hebben over de ontwikkeling van hun kind kunnen

ze dit bespreken met de pedagogisch medewerkers en zonodig kan er hulp ingeschakeld worden. De ontwikkeling van de kinderen wordt ook besproken in de jaarlijkse oudercontactavond(en), waarin ouders een gesprek aan kunnen vragen met een van de pedagogisch medewerkers van hun kind.

5. Normen en waarden, straffen en belonen

5.1 Normen en waarden

Waarden en normen zijn belangrijk omdat ze richting geven aan ons bestaan: ze beïnvloeden ons doen en laten, ons zelfbeeld en zelfvertrouwen, onze relaties met anderen.

Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen..

Iedere mens handelt vanuit normen en waarden. Kinderen vormen hun normen en waarden in de omgang met en naar voorbeeld van volwassenen. Het is niet verwonderlijk dat normen en waarden waarmee kinderen worden geconfronteerd, nogal eens in strijd zijn met elkaar: wat thuis mag, mag niet altijd op school of op de BSO. Kinderen kunnen daardoor wel eens verward raken. Daarom is het van belang dat wij kinderen leren omgaan met waarden en normen. Zowel met waarden en normen van thuis als die van de BSO en de eventuele verschillen daartussen. Door kinderen te helpen waarden en normen te verhelderen, helpen we hen bewust te worden van hun eigen denken en handelen, met als achterliggend doel een groeiende zelfstandigheid, toenemend zelfvertrouwen en een zelfbewuste levenshouding.

Binnen de BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis werken de pedagogisch medewerkers vanuit algemeen geldende normen en waarden. Hun pedagogisch handelen zal beïnvloed worden door hun persoonlijke ontwikkeling. Het is belangrijk dat ze zich daarvan bewust zijn.

De basis van de manier waarop wij met kinderen omgaan is: respect voor elkaar en de omgeving.

5.2 Belonen en corrigeren

Kinderen in de BSO kunnen zich op 4 jarige leeftijd al wel redelijk aan regels houden, zonder de directe aanwezigheid van een medewerker. De vorming van het geweten is op 4 jarige leeftijd echter nog niet voltooid.

Belonen:

Op de BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis gaan we ervan uit dat een positieve benadering positief gedrag in de hand werkt. Belonen is dan ook een heel belangrijk aspect in de omgang met de kinderen. Kinderen horen niet alleen respons te krijgen als ze iets fout doen, maar meer nog als ze iets goed doen.

Corrigeren:

Kinderen tasten regelmatig hun grenzen af. Dit is van groot belang voor hun totale ontwikkeling. Soms echter kan dit leiden tot gedrag dat storend of misschien zelfs gevaarlijk is voor henzelf of voor anderen.

Wanneer kinderen doorgaan met het ongewenste gedrag is het soms noodzakelijk om het kind te “straffen”.

Bijlage 1: Lijst van maatregelen m.b.t. veiligheid en hygiëne

- Alle aspecten rond de gezondheidsrisico's staan beschreven in de Risico Inventarisatie & Evaluatie Gezondheidsmanagement
- Alle aspecten rond de veiligheidsrisico's staan beschreven in de Risico Inventarisatie & Evaluatie Veiligheidsmanagement
- Alle aspecten rondom de arbeidsomstandigheden voor de pedagogisch medewerkers staan beschreven in de Risico Inventarisatie & Evaluatie van de Arbo-dienst
- Het plan van aanpak (verschillende actieplannen waarin staat wie wat wanneer doet) dat voortvloeit uit de verschillende RI&E's wordt besproken in de teamvergaderingen zodat wij eigenlijk steeds bezig zijn met het verbeteren van de kwaliteit van de opvang op alle gebieden.

Daarnaast verwijzen we ook naar de volgende beleidsplannen en protocollen van de BSO:

- Ziektebeleid
- Protocol richtlijnen geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen
- Huisregels BSO
- Hygiënebeleid
- Schoonmaakbeleid
- Calamiteitenplan
- Bedrijfshulpverleningsplan
- Hoofdluisprotocol
- Taxibeleid

Deze beleidsplannen liggen desgewenst voor ouders ter inzage op het kantoor.

Overige protocollen en beleidsplannen binnen de BSO:

- Protocol “Omgaan met opvallend gedrag”
- Ouderbeleid
- Protocol “plaatsing kinderen op sociale indicatie binnen Kinderopvang 't Hummelhuis”
- Protocol “plaatsing zieke/gehandicapte kinderen binnen Kinderopvang 't Hummelhuis”
- Protocol “Handelswijze bij sterfgevallen”